

Nr 66.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående
öfverlämnande till landtförsvaret af viss del af den
inom staden Västerås belägna kronolägenheten Kungs-
ängen; gifven Stockholms slott den 1 mars 1912.*

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att den del af den inom staden Västerås belägna kronolägenheten Kungsängen, till hvilken åt staden upplåten arrenderätt genom kontrakt den 21 oktober 1903 öfverlåtits å arméförvaltningen och som numera disponeras af Västmanlands regemente, må efter arrendetidens utgång den 14 mars 1914 öfverlämnas till landtförsvaret för att för all framtid tilläggas Västmanlands regementes öfningsplats.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

David Bergström.

Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Efter gemensam beredning inom landtförsvars- och jordbruksdepartementen anförde chefen för förstnämnda departement, statsrådet Bergström, härefter följande:

»Af den inom Västerås stads område belägna kronolägenheten Kungsängen fick staden på grund af nådigt bref den 2 juni 1882 tilllösa sig den del, som benämnes Munkängen, med undantag af därifrån för Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg exproprierad mark. Sedermera fick staden på grund af nådigt bref den 20 maj 1892 tilllösa sig ytterligare ett område af lägenheten om 13 hektar 68,6 ar.

Återstående delen af lägenheten, med undantag jämväl af ett till skjutbana jämte väg därtill upplåtet område om 53 ar, blef genom domänstyrelsens kontrakt den 27 oktober 1893 upplåten till staden under arrende på 20 år från den 14 mars 1894 mot en årlig afgift af 1,500 kronor.

På grund af nådigt bref den 3 juli 1903, angående ändrad plats för Västmanlands regementes kasernetablissemang, träffades sedermera den 21 oktober samma år aftal mellan arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar samt Västerås stad, genom hvilket aftal staden till arméförvaltningen från den 14 mars 1904 öfverlät arrenderätten till den del af ifrågavarande lägenhet, hvilken motsvarade ett område, som med röda linjer utmärktes å en i berörda aftal åberopad, öfver staden med därtill lydande ägor år 1854 af Gustaf Ljunggren upprättad karta. Till gengäld fick staden åtnjuta afdrag å det för lägenheten bestämda arrende med 1,000 kronor årligen från den 14 mars 1904 till arrendetidens slut.

Jämlikt nådigt bref den 27 maj 1904 medgafs Västerås stad rätt att tillösa sig den under dess arrende kvarvarande delen af lägenheten Kungsängen med ett område af 14 hektar 97,3 ar att tillträdas en månad efter den dag, då köpeskillingen blifvit på visst föreskrifvet sätt bestämd. Köpeskillingen, uppgående till 26,500 kronor, inlevererades den 18 april 1906.

Det område af ifrågavarande lägenhet, som disponeras af Västmanlands regemente, omfattar 22 hektar 5,7 ar, däraf år 1905, då ofvanberörda arrendeafdrag bestämdes, 19 hektar 7,75 ar utgjordes af åker, 1 hektar 44,2 ar ängsmark samt återstoden backar och impediment.

Domänstyrelsen har nu i underdånig skrifvelse den 17 mars 1911 anhållit om föreskrift, huru med dispositionen af sistberörda del af lägenheten Kungsängen skall förfaras efter den 14 mars 1914.

Chefen för Västmanlands regemente har anfört, att ifrågavarande del af lägenheten Kungsängen utgjorde mer än åttendedelen af hela det område, som år 1906 upplåtits till regementet och inrymde inemot en tredjedel af den inom samma område befintliga släta marken. Gränserna för hela området hade år 1903 fastställts genom kontrakt mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt Västerås stad efter långvariga öfverläggningar mellan de militära och civila myndigheterna angående statens minimifordran på mark för regementets förläggning och öfningar. Såsom en följd af de i sammanhang därmed gjorda utredningarna hade området såväl till storlek som omfattning ganska noga afpassats efter

de militära anspråken. Erfarenheten hade också visat, att det i intet hänseende vore för stort utan snarare tvärt om.

Regementschefen har därför ansett, att — om icke regementets utbildning mer eller mindre skall äfventyras — omförmälda del af lägenheten Kungsängen bör efter den 14 mars 1914 disponeras så, att den för framtiden kommer att tillhöra den till Västmanlands regemente upplåtna öfningsplatsen.

Chefen för Femte arméfördelningen har tillstyrkt, att det omskrifna området tillägges Västmanlands regementes öfningsplats.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement, har i underdånig skrifvelse den 24 maj 1911 hemställt, att berörda område måtte, såsom förut afsetts, den 14 mars 1914 öfverlämnas till landtförsvaret för att tilläggas Västmanlands regementes öfningsplats.

Domänintendenten i Västmanlands län, som därefter yttrat sig i ärendet, har hemställt, att då lägenheten Kungsängen är af ringa betydelse såsom domän, men säges hafva stor betydelse såsom ingående del i Västmanlands regementes öfningsplats, densamma må efter midfastan 1914 öfverlämnas till landtförsvaret mot den ersättning, som genom i vederbörlig ordning verkställd värdering kunde varda bestämd.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västmanlands län, hvars yttrande i ärendet jämväl infordrats, har tillstyrkt fortifikationsdepartementets förslag.

Domänstyrelsen, som erhållit anmodan att yttra sig öfver de i ärendet hörda militärmyndigheternas förslag rörande dispositionen af ifrågasvarande område, har i underdånigt utlåtande den 17 november 1911 förklarar sig icke hafva något att erinra mot bifall till fortifikationsdepartementets hemställan i ärendet.

Då den areal, som Västmanlands regemente sedan flera år tillbaka använt till öfningsplats, icke torde kunna minskas, får jag hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att den del af den inom staden Västerås belägna kronolägenheten Kungsängen, till hvilken åt staden upplåten arrenderätt genom kontrakt den 21 oktober 1903 öfverlåtits å arméförvaltningen och som numera disponeras af Västmanlands regemente, må efter arrendetidens utgång den 14 mars 1914 öfverlämnas till landtförsvaret för att för all ramtid tilläggas Västmanlands regementes öfningsplats.»

Till denna departementschefens, af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställdan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Erik von Horn.
